

3231

88 RD-123-21 *cm*

બીજી થોપડીનો *Page 11*
ડિક્ટેશન શિક્ષક.

ਅੰਕ ੨.

84-92

1921

छगनलाल भातीराम शाह.
[हिमत अही आना.] शाहपार सुरत.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૫૨૫૩ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ ડિક્શનરી રિફરેન્સ

વિષય મેથેમેટિક્સ : જી- : ૩૮૨

બીજા ધોરણના

અંકગણિતનાં મનોયત્ન

ભાગ ૧ વિષે.

ગુજરાત કોલેજના ગણિતના પ્રોફેસર સાહેબ
રા. રા. જ્ઞાલાલ ચીમનલાલ સ્વામીનારાયણ
શું કહે છે ?

“આપના તરફથી અંકગણિતનાં મનોયત્ન
ભાગ ૧. એ નામનું પુસ્તક મળ્યું છે. તેમાં નાનાં
બાળકો માટે સાદા, સરલ અને સુંદર દાખલાઓ-
નો સંગ્રહ કરવામાં આવ્યો છે, દરેક હિસાબ
રમુજ છે અને તે ગણવામાં બાળકોને રસ પડશે
એમાં સંશય નથી. આવું સાફ પુસ્તક બહાર
પાડવા માટે ધન્યવાદ વટે છે.”

અમદાવાદ કડવા પોલ તા. ૨૩મી જુન ૧૯૧૬

જી. પી. દલાલ. મોરબી. વી. સ્કૂલ. સુપરિન્ટેન્ડન્ટ.
પત્રક નંબર ૪૧. તા. ૧૯-૧૧-૧૪ના પત્રમાં લખે છે કે-

“તમારા તરફથી “ સુખગણિત શિક્ષક ” નામનાં
પ્રાથમિક પુસ્તકો મળ્યાં તેનું સાધનત અવલોકન કરતાં મને
બહુ આનંદ થયો છે.

પ્રાથમિક સ્કૂલોના નવાં સુધરેલા અભ્યાસક્રમ પ્રમાણે
સુખગણિત વિષયનું શિક્ષણ સરલતાથી આપવાના
હેતુને લક્ષમાં રાખીનેજ આ પુસ્તકો લખ્યાં
જે એમ પ્રદર્શિત થાય છે. તેનો ઉપયોગ કરવાથી
શિષ્યોની સમજશક્તિ તેમજ સ્મરણશક્તિ
ઘટી રીતે કેળવાશે તેની સાથે અંગ્રગણિતનાં
વિશાળ વિષયમાં પણ તેમને તે બહુ મદદરૂપ
થઈ પડશે. એમ હું માનું છું ને આશા રાખું છું કે
તમારા શિક્ષકો આવાં પુસ્તકોને પ્રમાણ ગણી ઉદાર
તેજન આપશે.”

—સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાના—

“ભૂગોળ શિક્ષક” વિષે.

રા. બા. કમળાશંકર પ્રાણશંકર ત્રિવેદી. બી. એ.

પ્રે. રા. ટ્રે. કોલેજના માનિ પ્રિન્સિપાલ સાહેબ.

પોતાના તા. ૨૨-૬-૧૫ ના પત્રમાં લખે છે કે:-

“તમોએ મોકલેલું “સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી
તાલુકાનો “ભૂગોળ શિક્ષક” નામનું પુસ્તક ભેઠ ગયો
છું. સુરત શહેરની ભૂગોળ શીખવવામાં શિક્ષકોને
તે ઉપયોગી થઈ પડશે.”

બીજી ચોપડીના
❖ ડિક્ટેશન શિક્ષક. ❖
ભાગ ૨.

રચનાર:-છગનલાલ મોતીરામ શાહ.
“મુખગણિત શિક્ષક”ના કર્તા
શાહપોર-મુરત.

પ્રસિદ્ધ કર્તા-છગનલાલ મોતીરામ શાહ.
પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઠેકાણું-શાહપોર-મુરત.

સવ હક સ્વાધીન.

નકલ ૨૦૦૦.

મુદ્રારેલી આવૃત્તિ ૪થી

મુરત મહાના પુલપર પાણીની ટાંકી પાસે આવેલા ‘શંકર’
પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં નારાયણરાવ લક્ષ્મણરાવ નીકમે છાપ્યો.

ફેબ્રુઆરી] કિંમત અઢી આના. [સને ૧૯૨૧

બીજા ધોરણ માટે

શીખવા શીખવવાનાં સર્વોપયોગી સરળ

સસ્તાં પુસ્તકો

એકવાર વાપરી ખાતરી કરવા ખાસ લક્ષ્યમણ છે.

અંગ્રજીતનાં મનોચત્ર લાગ ૧. ચાર આના.

ડિક્ટેશન શિક્ષક લાગ ૨. અઢી આના.

મુખ્યગણિત શિક્ષક લાગ ૩. પોણા બે આના.

સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાનો

ભૂગોળ શિક્ષક અઢી આના.

બીજી ચોપડીના અર્થની નોટ ચાર આના.

ચોર્યાસી તાલુકાનો નકશો બે આના.

ચોર્યાસી તાલુકાનો ભૂગોળ શિક્ષક હોઠ આના.

છગનલાલ મોતીરામ શાહ. શાહપોર-સુરત.

છગનલાલ મોતીરામ શાહ, કૃત
બીજી ચોપડીનો ડિક્ટેશન શિક્ષક
પાઠવાર અઘરા શબ્દો.

પાઠ ૧.	નાહવાના.	સરજ્યાં	ચંદ્ર.
પરમેશ્વરે.	ધોવાના.	કળાતું.	ઊડી.
કર્યું.	ઓસરી.	સઘળું.	મોઢું.
વટેમાળું.	તડકે.	દયાળું.	ખુણાખાંચાં
ભક્તિ.	ટાઢ.	સરજ્યું.	ખોળે.
પૃથ્વી.	ઉડાડવા.	હોશિયાર	ભક્ત.
ધર્મશાળા	અજવાળું.	યાદ.	ધ્યાન.
બનાવ્યો.	ઘોર.	પાઠ ૨.	ગવૈયાઓ.
મુથારે.	અંધારું.	વર્ણન.	દાતા.
બાંધ્યું.	મટે છે.	ભ્રમર.	રેડું.
કડીઆ.	વાર.	પૂર્વ.	મુલ્લાં.
મધમધે.	ચંદ્રમા.	ઝગઝગાટ.	બાંમ.
ફૂલ.	ઊગે છે.	કુકડા.	ઉદય.
કયાંથી.	ઝગઝગે.	પુટડા.	અંધકાર.
આધરમાં.	ઉભસ.	મધુર.	મૂં મૂં.

૬] ત્રીજી ચોપડીનો “(ડકટેશન શિક્ષક” ત્રણ આના.

પત્ર.	પોષ.	ચોમાસું.	ભાઈભંધ.
ઉમંગી.	મહા.	અશાડ.	એકઠા.
પંખેરું.	પતંગ.	આવણુ.	ગાડી.
ઢોર.	ઉતરાણુ.	ભાદરવો.	ઠઠ.
ભૂલ.	શિઆળો.	આસો.	વિખુટા.
તૂલ.	રત.	ઝાડપાન.	છેડેથી.
ટોળે.	ઉનાળામાં	ખૂખ.	કંસારાની.
માત.	ફાગણુ.	બળેવ.	તાંબા.
પાઠ ૩.	સૂદ.	દસેરા.	પિત્તળનાં.
ઋતુ.	પુનેમ.	પર્વ.	સુખડીઆનાં
મહીના.	વદ.	ઠીક.	હાટ.
આવણુ.	પખવાડીઆં	કાઢ્યા.	પેંડા.
વસ્ર.	તિથિઓ.	પાઠ ૪.	કોપરાપાક
દિવાળી.	પંદરમી	મેળો.	મિઠાઈ.
કારતકી.	અમાસ.	ગોકળઆઠમ	ખડકેલી.
તહેવાર.	ત્રીસ.	તૈયાર.	ખરાદી.
કારતક.	ચૈત્ર.	ઘોઁલાં.	લકકડ.
કયા.	વૈશાખ	કડકડતા.	પતંગ.
માગશર.	જેઠ.	રસ્તે.	ઘોડીઆ.

સુરત શહેર તથા ચૌધાંસી તાલુકાનો ભૂ. શિ. અદી આના. [૭

રંગેલાં.	પુતળી.	તૂટી.	ઝાદ્યો.
રમકડાં.	કૂદતી.	ધાસ.	ધોલો.
પુષ્કળ.	પાઠ પ.	રાસ.	ચોઢી.
દીઠી.		હલાવીશું.	કાઢી.
સુતરાઉ.	નઠારી.	દોસ્ત.	પ્રેમ.
રેશમી.	સોખત.	તેટલામાં	ઠામ.
ઊનનું.	સજ્જડ.	પછવાડેથી.	ભાગ્યશાળી.
શણનું.	ઘેલો.	રખવાળે.	વિધા.
સરૈયા	ગાંડો.	ઝપાટો.	પાઠ ૬
હાંડી.	ડાહ્યો.	લગાવ્યો.	
આરસા.	પટેલ.	નાસતો.	રખડેલ.
લીલાં	શેખી.	થડ.	લાલચંદ
અંજીર	ઝાંપો.	માથું.	શેઠ.
નારંગી.	બોરડીનાં.	અથડાયું	શેઠાણી.
દ્રાક્ષ.	ખાસાં.	છુંદાઈ.	વયે.
ચોમાનમાં.	ઠીકરું.	લોહીલોહાણ.	આનંદ.
મદારીઓ.	નિશાન.	લપડાકો.	વધાઈ.
સિપાઈઓ.	તાકીને.	ખચ્યો.	સાકરખા.
પુદડી.	દગલા.	નાઠો.	પુત્રનાં.

૮] પાંચમ ધોરણનો “મુખગણિત શિક્ષક” ત્રણ આના.

ઓવારણાં.	ટોળું.	ગાડરાં.	શિકારી.
ફેદપગલું.	મસ્તીમાં.	માંદું.	પ્રાણીઓ.
લાડકવાયો.	હાતાલાતી.	ખચ્યું.	જળવવા.
ભેટ.	લાત.	થાકી જાય.	અજાણ્યું.
લાડીલો.	તંમર.	ખાંધે.	અભાગીડિં.
ઉછરવાથી.	ભેંકડો.	ઝોકમાં.	પાઠ ૮.
કુટેવ.	તાણતો.	વાંસળી.	
શીખ્યો.	પહેંચાડયો.	હૂંફમાં.	અહીં.
અટક્યાળાં	હાડવૈદ.	ઉંધે.	કેદ.
લડાઈ.	ખદખદતો.	જતન.	ખાપુ.
વિચાર્યું.	ઓસડ.	ઊચી.	ગોંધતો.
ધલાજ.	ઓસડવેસડ.	પિવાડતો.	ખંદીખાનું.
વંઠી.	પાઠ ૭.	જળવાતો.	ચાંદનીમાં.
સીધું.		વિચાય.	છુટું.
શેરી.	જક્કી.	ધણી.	મધપુડામાં.
ચૌટામાં.	ઘેટું.	સાચવણ.	કૂદવું.
રઝળતો.	વાછરડાં.	ખદલ,	સારં.
દિવસ.	પાડાં.	વાધ.	ઠરેલ.
મધેડાનું.	લવારાં.	વર.	નાદાન.

બીજા ધારણનો "મુખગણિત શિક્ષક" પોણા બે આના. [૬

સપડાઇ.	સહેજ.	તપાસી.	લીડયો.
સમજાવ્યું.	છેડાજ.	વરઘોડામાં.	છટ્ટી.
જક.	ભાગ્યે.	પાટલુન.	નિર્ધાર.
ગંધ્યાં.	આડાશપાડાશ	પહેર્યાં.	ખંતથી.
સટકી.	ભાઈભાંડુ.	ટોપી.	ચમદાઈને.
ઢેકવા.	કંસાર.	ઘાલ.	અનંત.
કેતરમાં	જમણ.	પાઠ ૧૦.	પાઠ ૧૧.
તરાપ.	પીરસેલી.	યત્ન.	ચકભિલ્લુ.
ઝલીલીધું.	થાળી.	તૂટેલ.	કચ્છ.
બોડમાં.	ગાંઠ ગાંઠ	તાંતણે.	નંખર.
શિખામણ.	વીંછી.	શર.	સાથ.
કમોતે.	કરડયો.	ચઢવા.	ઠસવી.
પાઠ ૯.	ચીસ.	માટ.	ગુરુજી.
રિસાળ.	ઢોંગ.	ઘાટ.	ઠરાવ્યા.
મુદ્દલ.	વેદના.	હેઠે.	અછતસિંહ.
હઠીસીંગ.	પસ્તાયો.	ફાવ્યો.	ઠાકોર.
નાહતાં	રીસ.	હિંમત.	રામશંકર.
રિસાય.	રિસાવાની	હોંસથી.	ભિલ્લુ.

૧૦] પહેલા પોરણનો “મુખગણિત શિક્ષક” દોઢ આનો.

ઠયાં.	ડાખી.	ડગવા.	કરડી.
બહાદુરસિંહ.	બૂલથાપ.	પાઠ ૧૩.	બગાડો.
શિવશંકર.	ટપોટપ.		દુભવો.
કિલ્લો.	શાખાસ.	ભમરો.	નુકસાન.
હુમલો.	પાઠ ૧૨.	મધમાખી.	મધપુડામાં.
ગઢ.		અધુ	નવાઈ.
આસરે.	દૃઢ.	સ્વાદે.	નડે.
લીટો.	છુટીની.	ગણગણતી.	બુરં.
ચક્કરમાં.	ભાઈમંધ.	કુટુંબનાં.	પેઠે.
દોડાદોડ.	પાંદરે.	મીઠું મીઠું.	ઉપયોગમાં.
બૂમી રહ્યો.	ગેડીદડા.	છંછેડે.	ચાહશે.
બુદો.	ડગલું.	ડંખીએ.	પાઠ ૧૪.
થાક્યો.	પીતરાઈ.	પીડ.	માટીનાં.
ઉડાડ્યો.	જખ્યો.	મુલકમાં.	પુતળાં.
પેંતરા.	થોભ.	સોહામણી.	મેસાળ.
જમણી.	ખાતરી.	ભપકાદાર.	મેળાઈ.
દોડ.	સુતું.	દેખાઓ.	ધાન્યથી.
પર.	પાજ્યું.	ઉલટા.	ટાઢી.
જોસથી.	મિત્ર.	માલમતા.	

ત્રીજી ચોપડીનો “ડિક્શન શિક્ષક” ત્રણ આના. ૧૧

અંગેડી.	જણાવ્યો.	મૂકેલું.	દર્પણ.
પોંક.	છાતી.	દીકું.	શ્રીરામ.
ચટણી.	દાખ્યો.	પરણાવી.	કૌશલ્યા.
મોજમજા.	પાઠ ૧૫.	સહીઅરો.	ઊઠ્યો.
વહેંચી.	દીંમલી.	વિવાહમાં.	ધમ્મ.
તલપી.	ઝૂટવી.	વાળું.	નાનકડા
ઉલટભેર.	સરીપડ્યો.	કટ્ટા.	રૂપાળા.
ઠેસ.	ચીથરાંની.	સંતાપ.	ગભરાટમાં.
ભાંગ્યું.	પછાડીએ.	ચેન.	ફાંફાં.
ઘોતલીમાં.	ખેંચતાણ.	શોક.	માર્યાં.
ફૂટી.	વેળાસર.	નિંદે.	ગણકાર્યું.
હોંસભેર.	શણગારવી.	ખળવતાં.	સર્વે.
દોડ્યો.	ચોટલો.	સંપ.	ડસકાં.
ભાંગેલું.	ઘરેણાં.	લેશ.	રોણ.
વહેંચી.	અપાવ્યું.	કલેશ.	બરી રાખ્યું.
ફૂટ્યું.	ભેંચેલું.	કદીએ.	ખીજવાયા.
ફૂટેલું.	ક્યારે.	પાઠ ૧૬.	ગોદમાં.
પસ્તાયો.	કબાટમાં.	રામચંદ્રજી.	મધુર.
સાળું.			હાલરડું.

૧૨૧ ત્રીજી શાખાની "ડિક્શન શિક્ષક" ત્રણ આગા.

દશરથ.	છોકરાંછૈયાં.	પાઠ ૧૮.	વિચાર.
વજ્રયું.	ધન્વર.		બદલે,
પ્રધાનનો.	આધાર.	હાશિયાર.	પસંદ.
મંગાવ્યા.	આંગણામાં.	ગાડં.	છાપખાનાવાળા
સૌ	નોળીઆનું.	સ્ટેશન.	ગોઠવણ.
ઠેકાણે.	તરફડતું.	સદેશો.	જણાવ્યું.
પાઠ ૧૭.	ઉછેરી.	સોંપ્યાં.	આગગાડી.
	જન્મ.	પહોંચાડી.	સરનામું.
વિચાર્યું.	મુવાડી.	ખોડંગતો.	મિત્ર.
બ્રાહ્મણ.	સાંપી.	દુઃખ.	સડકથી.
વિદ્યાર્થી.	લોહીઆણું.	દુઃખી.	છુટો.
મૂખં.	મોઢું.	મદદ.	ફેંકળે.
નેહું.	ગુસ્સો.	પાળ્યો.	નીમેલે.
ધણી.	ભાંગીતૂટી.	નવાડયો.	ઠેકાણે.
ધણિઆણી.	પસ્તાઈ	હુંફાણું.	ખડખડાટ.
કચરોપુંજે.	અભાગણી.	પાથરી.	સિસોટીનો.
ભણાવતો.	પસ્તાઈ.	ચોથાચે.	દ્વરથી.
ગુજરાન.	અભાગણી.	દીપડા.	પુછડી.
પેટ.	પસ્તાય.	શીખવવાનો.	સંતાડી.

પંપાળીને.	વચ્ચે.	ભણેલા.	સંભાળ.
ઠરાવ.	ઢીમણું.	હોશિયારી.	બદલાઈ.
ફેંકયું.	હડસેલી.	નીમણુક.	દીલગીરી.
સઘળાં.	ચઢાળ્યો.	હુકમ.	નીમ્યો.
કેળવ્યો.	બઝાડી.	શાહબદા.	મીઆં.
મિનિટ.	બવડાવ્યા.	શાહબદીઓ	રદ.
ઝપાટાબંધ.	માન્યો	વાતચીત.	પાઠ ૨૧,
બબરદાર.	પાઠ ૨૦.	ચીતરામણ.	આંધળો.
પાઠ ૧૯.		તહેનાતમાં.	લંગડો.
દોરડું.	પાદશાહ.	હેત.	ઢેકાઢળીઆ.
હીંચકા.	સુબો.	છોકરવાદી.	ઠોકે.
રીતસર.	ઓઢો.	પૂછ્યું.	ગભરાયો.
હિંચોળે.	બઝીફ.	ધારું છું.	પક્ષી.
બિચારો.	રૈયતને.	સમજીતી.	કોહલાં.
ઉલટું.	ખંત.	ચઢેલો.	કુતરાં.
તોફાની.	શરીરે.	ફરજંદો.	હમણાં.
ખસેડી.	મજસુત.	અજા.	ખોંખારો.
ખાંધ્યો.	દેખાવડો.	ગુનો.	સાંભળ્યો.
		વિચાર્યું.	

ચઢાંવશો.	દોડતો.	હગ.	ખચકું.
પરમેશ્વર.	કિનારો.	અસલના.	ભુદું.
ચોકખું.	કુદકો.	ખરીદ.	ઉચકયાથી.
દુઆ.	અધીં.	કર્યું.	અભડાયો.
ખતાવીશ.	મૂલ.	વાટમાં.	ખુદ્લું.
ખભે.	થાક.	કેટલાક.	ભરોસો.
ખેસાડી.	ઉભેલો.	અચરજ.	પાઠ રડ.
ધોરી.	અદેખો.	મહારાજ.	મનુભાઈ.
ઉતારીશ.	ભસવા.	હડખાએલું.	ભાનુ.
પહોંચ્યા.	ખેટું.	ગણકારતો.	લડતો.
પાઠ રર.	દેખાતું.	થોડેક.	લખોટો.
પછાડયો.	ભેં ભેં.	ખદલો.	ગોળમટોળ.
જાગોળમાંથી.	મુઓ.	દરકાર.	ચળકતો.
હાડકું.	પડાવી.	ઠાવકું.	ચટાપટા.
ચાટે.	ગુમાવે.	જનોઈ.	ખગાડયું.
ધૂળમાં	તાકે.	દેખાઓ.	છીનવી.
દોટે.	પાઠ રડ.	શિકાર.	ખોટું.
પડાવવા.	ત્રણ.	શિકારી.	એટલુંજ.
		હડખાયું.	

કહેવાઈએ.	સંપત.	કહ્યું.	ભસવું.
કહેવાય.	જગન્નાથ.	પરદેશી.	છલંગ.
ભૂલીશ.	પાઠ ૨૬,	સોંપું છું.	ઠેકડા.
પાઠ ૨૫.	છેયેછોકરે.	ખરદાસ	દોડયું.
કુહાડી.	ભરપુર.	ભૂખ્યો.	છોટે.
પિતાની.	ચેસેટકે.	પરવડે.	વટાવી.
ભાયડો.	હાલત.	વેચ્યો.	ચોપાસ.
ખન્યો.	ખગડતી.	પાઠ ૨૭.	ફેલાએલી.
શાણો.	માણસ.	સાખર.	વજ્યું.
ઝાંપે.	ખૂટી.	ઝરો.	ખડખડાટ.
નિહાળ્યું.	ખૂબસુરત.	પડાગયો.	ઝાલ્યું.
ડર્યો.	ઉમદા.	શીંગડાનો.	વખોડતું.
દીલે.	દેશાવર.	શોભે છે.	સંકટમાંથી.
ચીસ.	મૂળ.	તજર.	ફસાવી.
ઝૂલતાં.	ઠરાવ.	પાતળા.	સમજ.
સૂણી.	રૂપીઆ.	ખડખડવા.	વખાણવી.
વદે.	હૈયું.	લજબ્યું.	પાઠ ૨૮.
સાથ.	પંપાળતાં	લલકારવું.	નકલ.

૧૬] સુરત શહેર તથા ચૌયાંસી તાલુકાનો બૂ. શિ. અઢી આના.

શિઆળ.	ભટ્ટીમાં.	હેતથી.	ધન.
દુઅશ.	ધગધગતા.	ચૌટામાં.	વતન.
ગભરાયું.	ચાંપ્યા.	બેઉ.	છોડયું.
રંગરેજના.	દાઝયું.	રડયું ચડયું.	ઉદેસીંગ.
ભર્યાં.	પાઠ રદ.	ચઢાવી.	દંશેરાનું.
પેઠું.	જેઠ.	ભારેખમ.	મેદાનમાં.
ગભરાટ.	મહીનામાં.	ઉપયોગમાં.	ઓચીંતી.
રંગાએહું.	લગ્ન.	પાઠ ૩૦.	તરાપ.
સિંહ.	દાળ.	આપકર્મી.	ઠેકાવી.
દીપડા.	આણ્યો.	અભેસોંગ.	ઉઠાવી.
પ્રાણી.	વહુને.	ખાપકર્મી.	પાડોશનો.
બેસવાનો.	પિએરથી.	રાયપુરમાં.	લશ્કર.
ગભરાશો.	નાનુભાઈ.	મોહનસીંગ.	હિંમત.
પથારી.	ટાંકણે.	માનસીંગ.	લૂણ.
આંગણે.	મેળાપ.	પરણાબ્યો.	ફતેહ.
સોંપ્યું.	ચડ્બડી.	રાજપાટ.	પ્રાર્થના.
ચટાપટા.	નડવા.	સોંપ્યું.	ધંટ.
ડીલ.	મોઘે.	તીર્થમાં.	તડંગધુમ.
કાઢમાં.			નિશાનો.

દુશ્મન.	ફૂદતો.	ચોકખા.	પાઠ ૩૩.
ઠેકડે.	ઠેકડા.	ભૂંડ્યો.	ઉપયોગ.
નાસભાગ.	ચઢાઉ.	ધૂજતો.	ખાહાણ.
ભેટયા.	પુલાવી.	સોભાગચંદ.	વાણીઆ.
ગળામાં.	પુલાંચું.	ધરમદાસ.	શહેરમાં.
વરમાળ.	વેઠે છે.	ગુરુજી.	ધંધો.
કુંવર.	પુલાવવા.	ધોએલાં.	રોજગાર.
પહેરામણી.	ઉપરાંત.	ખાદીનાં.	જડતો.
મેળાંચું.	પાઠ ૩૨.	પહેર્યાં.	દેશાવર.
નહિ.	સવારમાં.	ઉનાળામાં.	સાર.
પાઠ ૩૧.	ખરડાએલે.	ઋતુ.	જડયો.
ખળદ.	ભિખારીને.	સાહુકાર.	દોરીને.
દેઠકો.	તળાવડીમાં.	વર્ગ.	સ્ત્રી.
ચર્યો	ઉતર્યો.	બેદરકાર.	પગલાં.
ફૂદતો.	લપસી.	ચામડી.	ફાટ.
ખાખોચીઉ.	ખરડાયાં.	કસ.	અર્ધાં.
ચમદાઇ.	ઉપકારનું.	બોરીઆં.	ઢંકાએલાં.
ગભરાતું.	હંમેશાં.	ધોનાર.	અંગુઠીઆં.

૧૮] પહેલા ધોરણનો “મુખગચ્છિત શિક્ષક” હોઠ આનો.

જોડવાં.	નવરંગી.	સરજનહાર.	પુવારા.
ધાલેલાં.	તરુપાન.	પાઠ ઉપ	છાંદે.
નિશાનીઓ.	સિંધુ.	સ્હોય.	ચોટા.
શેલો.	સરિતા.	વનસ્પતિ.	ગુંબર.
ધોળી.	ઘાટ.	વિશાળ.	શોભે.
ધોખણ.	રળિઆમણી	તંબુ.	ચાંદની
રાજમાર્ગ.	વનવાટ.	તાણેલ.	સ્વાદે.
હુંડેહુંડે.	શીતળ.	નાળિએરી.	શિખંડ.
વસ્યા.	ઠંડક.	ધળ.	પશ્ચિમ.
ખંતીલા.	સૂર્યનો.	વાવટા.	દક્ષિણ.
પુષ્કળ.	નિર્ધાર.	પલ્લવ.	સુખીઉં.
પાઠ ૩૪.	નાદ.	કોયલ.	પાઠ ૩૬.
પ્રભુનો.	સૂદમાં.	તીતર.	દિશાઓ.
મહિમા.	ચંદ્રતણી.	કળુતર.	પશ્ચિમ.
જગપતિ.	દીસે.	વિશેષ.	ટેકરા
રવના.	મેદાન.	બેશ.	ઊગતો.
સરખાંચાં.	પાન.	કેસુડો.	ઊગમણી.
સંસાર.	કર્ચું.	ઘોળીને.	પૂર્વદિશા.
	ચાવણું.		

પડછાયો.	મુકુંદ.	ખુરસી.	વર્ગ.
કસરત.	દાંડી.	પાઠ ૩૮.	ભરાએલો.
કસરતશાળા.	ઑટલે.		વગડામાં.
આથમે.	નંખર.	સ્ટેશન.	ખૂશ.
આથમણી.	ઠાકેરદાસે.	શીખવશો.	પોપડા.
સામસામી.	સમજણ.	રસ્તો.	નિચાણમાં.
વસ્તુનો.	પુટપટી.	નિશાન.	ચતુરલાલ.
ઉત્તર દિશા.	લંબાઈ.	મુકાબ્યું.	ઢાલ.
દક્ષિણ.	પહેળાઈ.	વીસ.	દહેરં.
ઑળો.	ઈચ.	લીટીઓ.	ઈશ્વરલાલ.
પીઠ.	ભૂસી	ચાળીસ.	ધન.
હંમેશાં.	મધ્યમાં.	અડકેલાં.	ઇશાન.
પાઠ ૩૭.	પગથીઊં.	ઑળંગી.	વહેળાના.
નકશો.	થોરની.	પૂલ.	કાંઠા.
સ્લેટ.	લંબચોરસ.	મથકની.	ભાઈ.
બેસતાં.	દરવાજો.	ગોચર.	ચાલાક.
વિન્યા.	ચઢતી.	પાઠ ૩૯.	પહેંચ્યા.
બારણમાં.	ગેલેરીઓ.		ટેકરી.
	ટેબલો.	સહેલ.	કચારડા.

૨૦] ખીજ ધોરણનો “મુખ્ય ગણિત શિક્ષક” પોષ્ટા જે આતા.

હોશિયાર.	મુસલમાન.	દાકતર.	આનંદ.
સુગમ.	હવાલદાર	દિવસમાં.	ઢોર.
પાઠ ૪૦.	ઢેડ.	પાઠ ૪૧.	તૈયાર.
અધિકારી.	મામલતદાર.	વનસ્પતિ.	ઘાંઘાટ.
શિઆળામાં.	ભરણાનાં.	જીઓ.	પાઠ ૪૨.
રાતે.	તડાટી.	સોનેરી.	લક્ષ્મણ.
વાળુ.	પૂરવા	પથરાઈ.	રામચંદ્ર.
સગડી.	ઠીક.	ધગધગતા.	સ્પેશન.
મનસુખ.	હરિભાઈ.	અંગારા.	ટાઢ.
મોસાળ.	કોથળી.	ચળકતો.	ઠંડી.
મઝા.	ખેડયું.	અજવાળું.	કુંકાય.
રૂપીઆ.	વહેંચતો.	દાતણપાણી.	મોઢું.
કુવા.	હુંડી.	હળ.	સર્વે.
મંધ.	માસ્તર.	પક્ષીઓ.	ઠરી.
પુરાવી.	ટપાલી.	શોધવાને.	ટિકિટ.
નંખાવવા.	ધોએલાં.	સઘળી-	ગુંગળાઈએ.
બદોબસ્ત.	રામશંકર.	મધમાખો.	કિઘાડી.
મુખીએ.	વેણીલાલ.	ચૂસે.	ઝપાટો.
	ગેરહાજર.		

તોફાન.	સહેલાઈથી.	છિદ્રો.	લાંબાં.
વરસાદ.	ખડીઆમાં.	થર.	ગાળીને.
નળીઆં.	પાટીઆ.	ઉંઘ.	પતરાં.
ઉથલી.	કુખાવી.	ચાંચવા.	કાતર.
મૂળમાંથી.	કણ.	પાવડા.	જાણું છું.
ઉખડી.	ચોંટી.	ભોંયરામાંથી.	લોટા.
ફેલાઈ.	અક્ષરો.	ખોદીને.	લોટીઓ.
ફળીઉં.	સેકાઉં.	કોથળો.	ચંબુ.
ભૂલ.	પીગળતો.	હકીકત.	નાળચા.
દરીઆ.	ઓગળતો.	પાઠ ૪૪.	તાંખાકુંડી.
ધાન્ય.	ભટ્ટી.	તાંબું.	કથરોટ.
વહાણો.	ગાંગડો.	વાસણો.	બેડા.
ખેંચાઈ.	ચુરો.	પિત્તળનાં.	ઝાંખા.
અકળામણ.	કહાણી.	ધંધો.	માંજીએ.
પાઠ ૪૩.	વિષે.	કંસારા.	ખાઝેલો.
નિદ્રા.	જન્મ.	ટંટંટં.	કાટ.
મૂલ.	સેંકડો.	હથેાડા.	તપાવીને.
કુખ.	જંતુઓ.	દીપે.	કલાઈ.
	ડીલમાં.		પુષ્કળ.

૨૨] બીજા ધોરણ માટે અંગ્રજી તરફનાં મનોચિત્ર લા. ૧ ચાર આના.

સિક્કા.	ધણાંખરાં.	કુમળું.	જળ.
સિવાય.	તપેલાં.	વણીને.	ધરો.
ટંકશાળ.	થાળીઓ.	ખાટલા.	દાંડી.
પાઠ ૪૫.	વાડકા.	મુળીઆં.	ઉપલાણે.
પિત્તળ.	તાસકો.	સોયા.	પાણીવોટ.
દલસુખ.	ખરણી.	ધારવાળી.	સુંવાળી.
ગાડી.	પવાલી.	ઉંડાં.	સરકટ.
પૂછ્યું.	શિરોધ.	ખેડવાથી	વાટ.
ધાતુ.	ખાટી.	શકાતું.	સળીઓ.
હકીકત.	કટાય.	દાલ.	સાદીઓ.
પસંદ.	જલદી.	ઝીંઝવો.	ઝુંપડાં.
ખાણમાંથી.	કટાતું.	ચરાઉ.	ટોપલીઓ.
જસત.	માંજેલાં.	મંજ.	તમાકુ,
મેળવણીથી.	ચળકાર.	ગડીઓ.	પુટીને.
તાળાં.	સસ્તુ.	સુગંધ.	મુંજ
મજગરાં.	કુંચી.	મોથ.	પાઠ ૪૭.
કડાં.	પાઠ ૪૬.	ખુજળી.	જુવાર.
સાંકળો.	પાંદડીતું.	ધુપેલમાં.	ગુચ્છો.
		અત્તર.	

મેળે.	રાતડીઆ.	કાશ.	કયારડા.
સાંઠા.	પાઠ ૪૮.	ચવડું.	પાળવાળા.
ડાંગર.	બાવટો.	જેડેલું.	લીલાંછમ.
પરાળ.	ખેડુત.	સડ.	ઝપાટો.
બાઝેલી.	સખત.	ધુસરી.	વાર.
ગાંઠો.	મજુરી.	છડો.	કયારો
સળંગ.	વળગું છું.	ખેડાઇને.	ધર.
કાતળી.	સામઢું.	ચાસ.	તર.
ધઉં.	ભાથું	પાળતો.	છુટું.
પૂરીને.	અથાણું.	અન્ન.	કાદવ.
મહીકાંઠા.	રોટલી.	સતોષે.	છીચડ.
નામલી.	ચટણી.	લઢું.	સદા.
સામો.	ભાણ.	ઉત્તમ.	સુકવશે.
થેક.	કોઢમાં.	ખંતથી.	દાણા.
બીડમાંથી.	નીરું છું.	શીખ.	ભરડીને.
છડીને.	છાશ.	પાઠ ૪૯.	ખાડવાથી.
ઢેખરાં.	કૌવતવાળું.	કેશવરામ.	રાંધીને.
ખસલી.	આળસુ.	ટાંકણે.	પાઠ ૫૦.
ડખ,			શેરડી.

૨૪] સુરત શહેર તથા ચૌર્યાસી તાલુકાનો ભૂ. શિ. અદી આના

રણછોડ.	પેસી.	લાયક.	ખગાડયું.
આટલું.	અટકાવવાને	માંદા.	દુચ્છા.
કોલું.	પાકટ.	દળીને.	દંડાં.
તેડી.	કડકડ.	લોટ.	ખુણાવાળાં.
પડછા.	તાવડામાં.	કણક.	પેડે.
સંબંધી.	ઉકાળતાં.	હિસાબે.	હુકમ.
પુષ્કળ.	ઘટ.	પૈસાદાર.	જન્મ.
દબાવી.	પાઠ પૃ.	રોટલી.	રક્ષણ.
વેંત.	રસોઇ.	પાઠ પર.	ડંખ.
ગાંઠા.	તપેલી.	મધમાખ.	મહીના.
પીતને.	બેઉ.	તટકાળ.	ચોકખા.
તરકારી.	ધીમા.	મધપુડો.	જંતુને.
દસ.	ઘરડાં.	લટકતો.	હુન્નર.
અગિઆર.	ઉબળો.	વાધરી.	ચૂસી.
ડુક્કર.	બે.જો.	કામળો.	સરે.
શિયાળવાં.	સફેદી.	ઓઢીને.	ડાહી.
	રંધાઇને.	ધુણી.	દીસે.
		એટલે.	

ગ્રીષ્મ ચોપડીનો “ઉકઠેશન શિક્ષક” ગ્રંથ આના. [૨૫]

કરોળીઆ.	ભિંજાઇ.	રૂ.	ગરદન.
મંકોડા.	મળીજાય.	તણખલાં.	કેશવાળી.
ઉવોળી.	કુકડો.	ખુણે ખેંચરે.	જાંઘ.
જવડાં.	ખાખવે.	વાળ.	થાપા.
પાઠ પડ.	ચીકણ.	ઊન.	નક્કર.
ખતક.	ખસીને.	ભુરાં.	સપાટા.
મરઘાં.	સાંજર.	ટપકાં.	ઝપાટામંધ.
સોખ.	ઉકરડા.	મેળવતાં.	લગામ.
કાદર.	ચોતરવાની.	રઝળીને.	પાછલા.
ખાખોચાઈ.	ડેવ.	ધીમેધીમે..	ચપટા.
વારંવાર.	વહાણું.	ફાયદો.	ભુમું.
ખીછાં.	કુકરેફક.	વીણી.	મડ.
ચીકટ.	પાઠ પઠ.	સમડી.	ઝડપથી.
ભિંજાતું.	ચીંચીં.	ખરચાં	દોડનાઈ.
દાંડીઓ.	તડકે.	પાઠ પપ.	મજલ.
જોડાયેલાં.	નાખ્યા.	ઘોડો.	પાણીદાર.
અણીદાર.	દેઘએ.	સુંદર.	વસાઈ.
ખીછ.	જવડાં.	સુંવાળા.	નાળ.
			નીમકહલાલ.

૨૬] બીજા મોરચાનો “મુખગણિત શિક્ષક” પેણા જે આના.

પ્રીતિ.	મધિઢાને.	પાઠ પ૭.	શીંગડાં.
શરત.	કેટલોક.	ગોકળગાય.	મોઢું.
ટટીઓ.	જુમખો.	મોતીભાઈ.	કરડી.
કુદાવે.	ખોંખારે છે.	તફાવત.	ગળું.
જન.	ભૂંકે છે.	ધડ.	પાછળ.
ઉપયોગી.	વદ્યા.	ડોકું.	વચલે.
સવારી.	ધણી.	માથું.	ડો ૧.
લડાઈ.	અડીઅસ.	મોંમાં.	કાંડું.
શિકારમાં.	ઢોઢ.	જભ.	હથેલી.
ખરદાસ.	મહેનતુ.	તાળવું.	પેટ.
ત્રીસ.	ધીરજવાળું.	હોઢ.	પેઢું.
સુધી.	કહ્યાગરં.	હડપચી.	કેડ
પાઠ પ૬.	તખેલામાં.	કપાળ.	ગાળે.
મોતીલાલ.	ટકું.	પોપચાં.	ઢોંચણ.
શેઢ.	ખચ્ચર.	પાંપણ.	સાથળ.
નાળખંધ.	ઢંકું.	ખાળે છે.	પાટલી.
ઉચ્ચકી.	કુંગરા.	લમણાં.	તળીઢં.
જગુભાઈ.	ચઢી.	ગાલ.	એડી.
			પછવાડે.

પહેલા ધોરણનો “મુખ્યગણિત શિક્ષક” દોઢ આનો. [૨૭

ધુંટી.	પાઠ ૫૬.	કત્યાઈ.	ખાદી.
પાઠ ૫૮.	રંગરેજ.	રાખોડી.	ખાસ્તો.
છંદ્રિયો.	કાસમમીઆં.	ઓછાવત્તા.	સેલું.
સ્વાત.	છુટ્ટી.	શીખ્યા.	જમદાની.
લાંબું.	ખૂલતાં.	પાઠ ૬૦.	જંગલ.
ટુંકું.	પડીકાં.	ઉઘાડો.	જંગલી.
ઉંચું.	ઘેરો.	ધૂજે.	રંગદાર.
વાસ.	કીરમજી.	ટેવ.	પશુ.
સૂંધી.	પાવડી.	ખનાત.	ઢાંકણ.
મઝાની.	સેલાં.	ફલાનલ.	રૂવાં.
દીવી.	ખાયડીઓ.	ઘોતલી.	ગરજ.
ધખાકો.	સાહલા.	અંખરખી.	માછલાં.
સાંભળ્યો.	ચઢાવે.	કપાસ.	ભીંગણાં.
સંભળાવો.	કેસર.	કાંતીને.	
વસ્તુ.	કેસરીઓ.	સુતર.	
ઉનું.	નારંગી.	દહાણમાં.	
લીસું.	તપખીરીઓ.	દાશીવાણીઆ.	
	જાંબુડો.	છીંટ.	

ત્રીજા ધોરણનો

‘ફિક્શન શિક્ષક’

૨૮] સુરત શહેર તથા ચૌધોસી તાલુકાનો ભૂ. શિ. અદી આના

જોડણીના એકજ સરખા

 નિયમવાળા શબ્દો.

દિવાળી. શિયાળ. શિયાળો. વિષ્ણુ. પિત્તળ.
મિદાઇ. સિપાઇ. ઇલાજ. શિકાર. શિકારી. રિસાળ.
રિસાય. રિસાવું. મિલ્લુ કિલ્લો. મિડો. વિવાહ.
ઇચ્છા. સિસોદી. બિચારો. વિચાર. વિચારી.
વિચાર્યું. પિચેર. ભિખારી. નિચાવું. સિવાય.
વિચાય. શિરોઇ. હિસાબ. નિશાન. નિશાનો.
નિશાની. વિદ્યાર્થી. વિશાળ. વિશેષ. વિજ્યા.
ઇશાન. વિવાડતો. શિખામણ. નિહાળ્યું. શિખાળવાં.
નિર્ધાર.

ફક્કર. મુદત્ત. ઉત્તર. ઉત્તમ. ખુલ્લું. સુલ્લું.
ઠૂઠી. ગુસ્સો. ઉઘોગી. ગુચ્છો. મુકુંદ. કુદુંગ. સુધાર.
ઉજાસ. ઉનાળો. સુવાડી. ગુમાવે. કુહાડી. ઉઘાવી.
પુલાવી. પુવારા. મુળીઉં. સુખીઉં. પુરાવી. ઉઘાડી.
ઉઘાડો. કુખાવી. જુવાર. કુદાવે. ગુમાવ્યું. મુકાવ્યું.
પુલાવ્યું. પુષ્કળ દુશ્મન. ઉઘાડ્યો. ઉઘાવવા. પુલાવવા.

પાંચમા ધોરણનો “મુખ્યગણિત શિક્ષક” ત્રણ આના. [૨૬

ચીસ. રીસ. ઠીક. શીખ. ડીસ. પીછ. પીઠ.
ખીડ. પીવી. તણી. દીઠી.

ફૂલ. જૂલ. તૂલ. પૂત. મૂત. ખૂખ. ખૂશ.
ઊન. દૂર. પૂર. ધૂળ. સૂદ. લૂણ. મૂળ.

ધણિયાણી. રણિયામણી. અગિયાર. દોહિ-
આળું. હોશિયાર.

કઠિન શબ્દો.

ખૂટી. તૂટી. ફૂટી. બાટી. ઊચી. ધૂમી. પૂસી.
સૂણી. બૂસી. ઊગે. ચૂસે. મૂખ. સૂચ. પૂર્વ.
ધૂળે. રૂ. રૂડું. રૂટેલું. રૂટું. પૂછ્યું. ભૂખ્યું. ઊડ્યું.
કૂઢતું. કૂઢવું. ઊખ્યો. ભૂખ્યો. તૂટેલો. જૂટવી.
મૂકેલું. બૂલીશ. ઊગતો. પૂરવા. રૂપીયા. ધૂજતે.
બૂલથાપ. ખૂખસુરત.

ચંદ્ર. વંઠી. ખંત. તંબુ. જંતુ. ચંબુ. ઘંટ.
ગંધ. ઠંડી. ઘંધો. ગંજ. પંડે. ડંખ. અંધારું.
ચંદ્રમા. પંખેર. રંગેલું. અંજર. સંતરાં. તંમર.
નાંખર. છછેટે. ડંખીએ. અંગેઠી. સંતાપ. સંદેશો.
સંતાડી. સંભાળ. સંપત. સંકટ. સંતોષ. સંખંધી.

સંસાર. કંસાર. કંસારો. પંપાળી. લગડો. ખંતીલા.
 ઠંડક. હંમેશાં. અંગારા. ટંટંટં. રંધાઇ. મંકોડો.
 જંગલ. જંગલી. પંદરમી. બંદીખાનું. રંગદાર.
 રંગાએલું. ઢંઢાએલું. અંગુઠીઆં. નંખાવવું. ટંક.
 શાળ. સંભળાયો. અંગરણી

ખાંગ. હાંડી. માંડો. જાંપો. ખાંધે. ફાંફાં, ભાંગી
 દાંડી. કાંઠો. સાંઠો. ગાંઠો. જાંખો. દાંત. જાંઘ.
 તાંબું. લાંબું. કાંદું. માંદું. વાંસળી. આંદની.
 આંગળું. ખાંચો. આંધળો. ચાંચુ ટાંકણે. ગાંગડો.
 માંજીએ. સાંકળો. માંજેલું. પાંદરી. ડાંગર. ખાંડવું.
 રાંધવું. માંજર. પાંપણ. કાંતવું. ઢાંકણ. સાંભળ્યો.
 તાંખાકુંડી.

નિંદે. સિંહ. સિંધુ. ધંચ. ધંડું. હિંમત.
 કિંમત. હિંચોળો. મિંજતું. મિંજય.

વીંછી. સીંચી. છીંટ. ચીં. ચીં. લીંગલી.
 લીંચણ. લીંચડો. શીંગડાં. ભીંગડાં.

ઉંડું. હુંડી. ઉંચકી. કુંવર. ગુંજર. ઢુંકડું.
 પુકાય. હુંડાણું. છુંદાઇ. ગુંગળાઇ. સુંવાળી.

ઊંઘ. હૂંફ. મૂંજ. ઊંહ. ગૂંઘું. ભૂંકે. સૂંધી.

૩૧] બીજા ધોરણ માટે અંગ્રજીજિતનાં મનોચત્ર ચાર આના

પેંકા. વેંત. ભેંકડો. સેંકડો. પેંતરા. ખેંચાઈ.
ખેંચતાણ.

માં. ભાં ભાં. ઢાંગ. પોંક. ચોંટી. સોંપી.
સોંખ્યો. ગોંધનો. જોંખારો. ચોંચાટ.

દિશા. પિતા. વિષે. મિત્ર. ચિત્ર. વિદ્યા. છિદ્રો.
શિખંડ. દિવસ. શિવરાંકર.

ઋતુ. સુનું. જુડું. ભુસું. છુટું. છુટો. સુખો.
ગુનો. ચુરો. ચુ ૧. ભુરો. મુઝો. ખુરું ભુરું.
મુખી. સુખી. સુધી. ધુખી. ખુણા. દુઆ. કુવા.
પુટ. પુત્ર. કુકડા. પુટકા. ઉદય. પુતળી. પુદરી.
મુલક. ઉલટ. ઉલટા. ઉલટું. દુખવો. પુછડો. ઉમર.
હુકમ. કુતરું. હુમલો. હુલો. હુલતાં. ઉમદા.
ખુરસી. સુગમ. લુગડું. ઉથલી. ઉખડી. કુમળું.
સુપડું. ધુસરી. ઉજગો. જુમખો. સુતર. પુનેમ.
કુટેવ. ઉછેરી. ઉમેલો. જંચકયું. ઉતરાણુ. ઉતાસીશ.
ઉછેરયું. ઉકાળતાં. ઉકરડા. ઉગમણી. ઉપરાંત.
ઉપજાણુ. ઉપયોગ. ઉદેસીંગ. ગુજરાન. નુકસાન.
પુટપટી. સુખડીઓ. સુતરાઉ. સુકવશે. મુસલમાન.

૩૨] ખીજા ધોરણનો “મુખ્યગણિત શિક્ષક” પોણા બે આના.

ત્રીસ. લીટા. દીઠો. મીઠું. તીર્થ. દીપ્તું. સીધું.
લીસું. લીલું. ટીપે. દીસે. ધીમે. પીછાં. નીરું.
શીખ્યો. ભીડ્યો. નીમ્યો. ઠીકરું. શ્રીરામ. દીપડો.
નીમેલો. દીમણું. છીનવી. શીતળ. તીતર. કીચડ.
જીવડું. ચીકટ. પીરસેલું. પીતરાઈ. નીમણુક.
પીગળતો. કીરમજી. લીલાંછમ. શીખવશો. નીમક-
હલાલ. ચીતરામણ.

કઠિન મળતા શબ્દોની તારવણી.

ચંબુ. તંબુ. જાંબુ. જંતુ. સિંધુ. વાળુ.
દયાળુ. ગુરુ. ધરૂ. તરૂ. શરૂ. વરૂ. વારૂ. મનુ.
નાનુ. ભાનુ. વહુ. બહુ બેઉ. ઋતુ. ધાતુ વસ્તુ.
બાપુ. પેદુ. કેલુ. ટટું. પશુ. પંખેરૂ ચરાઉ. સુતરાઉ
ચઢાઉં. તમાકુ. આળસુ.

તિથિ. મિનિટ. ૧૨૬૬૮.

નહિ. જગપતિ. પ્રીતિ. વનસ્પતિ. ભક્તિ.

ખેડુત. બહાદુર. પાટલુન. નીમણુક. હળપુણી.

અઠવાડીકું. પખવાડીકું. અમાગીકું. પગથીકું.

ખાબોચીકું.

પહેલા ધોરણનો “મુખ્યગણિત શિક્ષક” હોઠ આનો. ૩૩

ઝટ. ઘટ. કાટ. ઘાટ. ફાટ. માટ. વાટ. હાટ.
છીંટ. પુટ. પેટ. ભેટ. લોટ. સપાટ. સ્લોટ. પોપટ.
ગભરાટ. ચાળકાટ. રાજપાટ.

ઠઠ. મઠ. પીઠ. જોઠ. શેઠ. હોઠ. હોઠ.

ગઢ. ટાઢ. દાઢ. દઢ.

રત. માત. રાત. લાત. હાલત. હેત. ખંત.
સંપત. અનંત. [વદ. રદ. યાદ. સુદ. કેદ.

જીજ્ઞાસુનાંશ્વર

પરમેશ્વર. કર્યું. ભક્તિ. પૃથ્વી. ધમંશાળા.
ખનાળ્યો. ખાંચું. આળ્યો. કયાંથી. ચંદ્રમા સરજ્યાં.
સરજ્યું. ઊંડ્યો. વર્ણન. ભ્રમર. પૂર્વે. ચંદ્ર. ભક્ત.
ધ્યાન. મુદ્દનાં. પત્ર. શ્રાવક. વસ્ત્ર. ત્રીસ. ચૈત્ર.
પર્વ. રસ્તે પિત્તળનાં. લક્કડ. પુષ્કળ. દ્રાક્ષ.
સજ્જડ. ડાહ્યા. દોસ્ત. ખચ્યો. જાલ્યો. પ્રેમ. ભાગ્ય-
શાળી. વિદ્યા. પુત્ર. શીખ્યો. વિચાર્યું. મસ્તીમાં.
પહેંચ્યાડયો. જક્કો. ખચ્યું. પ્રાણીઓ. અજાણ્યું.
સમજાવ્યું. ઊંધ્યાં. મુદ્દન ભાગ્યે. કરડયો. પસ્તાયો.
પહેંચ્યાં. યતન. ફાળ્યો. ભીડ્યો. છઠ્ઠી. નિર્ધાર.

ચકભિન્નુ. કચ્છ. ઠરાવ્યા. ભિલ્લુ. ઠર્યા. કિલ્લો.
 ચક્કર. રહો. થાકયો. ઉડાડયો. દઢ. છુટ્ટી. જમ્યો.
 પાળ્યું. મિત્ર અધું. સ્વાદે. ધાન્ય. ભાંડ્યું. દોડયો.
 રૂંટયું. પસ્તાયો. જણાવ્યો. દાખ્યો. કયારે. કદા.
 કલેશ. રામચંદ્રજી. દર્પણ. શ્રીરામ. કૌશલ્યા.
 પૂર્વ. ઊગ્યો. ઇચ્છા. માર્યા. ગણકાર્યું સર્વ. રાખ્યું.
 વાળ્યું. પ્રધાન. મંગાવ્યા. વિચાર્યું. બ્રાહ્મણ વિદ્યાર્થી
 મૂખ. ઇશ્વર. જન્મ. ગુસ્સો. પસ્તાઈ. પસ્તાય.
 ગાઈ. સ્ટેશન. સોંપ્યો. પાળ્યો. નવાડયો. જણાવ્યું.
 ફેંક્યું. કેળવ્યો. બાંધ્યો. વચ્ચે. ખસેડયો. ચઢાવ્યો.
 ખવડાવ્યા. માન્યો. ઓઢો. પૂછ્યું. અલ્લા. નીમ્યો.
 સાંભળ્યો. ચોકખું. પહોંચ્યા. જડ્યું. અર્ધી.
 ગુમાવ્યું. તણ. કયું. ઉંચક્યા. ખુલ્લું. ખગાડ્યું.
 ખન્યો. નિહાળ્યું. ડર્યો. કહ્યું. ભૂખ્યો. વેચ્યો.
 લજવ્યું. દોડ્યું. ઝાલ્યું. ભૂખ્યું. ભર્યા. સોંપ્યું.
 ભટ્ટી. ચાંપ્યા. દાઝ્યું. આણ્યો. રડ્યુંખડ્યું. આપ-
 કર્મી. પરણાવ્યો. તીર્થ. છોડ્યું. લશ્કર. પ્રાર્થના.
 દુશ્મન. ભેટ્યા. મેળવ્યું. ચર્યો. પુલાવ્યું. ઉતર્યો.
 ભૂલ્યો, ધૂજતો. પહેર્યા. વર્ગ. સ્ત્રી. અર્ધી. ચોકખાં.

ત્રીજી ચોપડીનો “ડિકટેશન શિક્ષક” ત્રણ આના. [૩૫

વસ્ત્રાં. પ્રભુ. સરજાન્યાં. સૂર્ય. સ્થોય. વનસ્પતિ.
પદ્મવ. પશ્ચિમ. વસ્તુ. ઉત્તર. સ્થેટ. વિજ્યા.
મધ્ય. મુકાબુ. બદોબસ્ત. બેડયું. માસ્તર.
દાકતર. લક્ષ્મણ નિર્દય છિદ્રો. સિક્કા. સસ્તુ. અત્તર.
અન્ન. લઠ. કચારા. કચારડા. તત્કાળ. બગાડયું.
હુનર. ઉદોગી. નાખ્યા. પ્રીતિ ત્રીસ. ટેકું.
ખચર. ઇંદ્રિયો. સાંભળ્યો. કત્યાઈ. વત્તા. ખાસ્તો.

મળતા જોડાક્ષર.

પર્વ. સર્વ. ગાડં. માર્ગ. તીર્થ. પૂર્વ. મૂર્ખ.
સૂર્ય. કર્મી. અર્ધું. ગણકાર્યું. ભર્યું. અર્ધો. કર્યો.
માર્યાં. પહેર્યાં. કર્યો. ચર્યો. ડર્યો. ઉતર્યો. પ્રાર્થના.
વર્ણન. નિર્દય. નિર્ધાર. દર્પણ.

પત્ર. પુત્ર. મિત્ર. ચૈત્ર. ત્રણ. ત્રીસ. પ્રભુ. પ્રેમ.
અમર. પ્રધાન. શ્રાવણ. બ્રાહ્મણ. પ્રીતિ. ધૂજે. ધૂજતો.
ચંદ્ર. ચંદ્રમા. ઇંદ્રિયો. વસ્ત્ર. સ્ત્રી.

ચક્રકર. નક્રકર. લક્કડ. સજ્જડ. ખચર. સિક્કા.
જકડી. છુટ્ટી. કટ્ટા. ટેકું. અત્તર. ઉત્તમ. પિત્તળ.
વત્તા.

૩૬૧ બીજા ધોરણનો “મુખગણિત શિક્ષક” પોણા બે આના.

અમ. હુમર. લઢુ. છટ્ટી. ભટ્ટી. પત્થર.
કત્થાઇ. વિદ્યા. વિદ્યાર્થી. રહ્યો. ડાહ્યો. કહ્યું. ભકત.
ભકિત. જુદિત. દુશ્મન. લશ્કર.

પરીક્ષાના ડિક્ટેશનમાં આવનાર શબ્દો.

પરમેશ્વર. ભકિત. પૃથ્વી. બાંધ્યું. ચંદ્રમા.
દયાળુ. હોશિયાર. વર્ણન. જમર. પુટડા. ચંદ્ર.
ધ્યાન. પત્ર. પંખેડું. ઋતુ. શ્રાવણ. વસ્ર. તિથિઓ.
અશાડ. વિષુદ્ધા. પિત્તળ. મિઠાઇ. પુષ્કળ. સુતરાઉ.
દ્રાક્ષ. સિપાઇ. પુદ્ડી. કૂદતી. સજ્જડ. ડાહ્યો.
ઠીકડું. નિશાન. ઢગલા. અથડાયું. છુંદાઇ. ભાગ્યશા-
ળી. વિદ્યા. શેઠાણી. વિચાર્યું. ચૌદું. ગધેડું.
પહોંચાડ્યો. હાડવૈદ. જક્કી. હૂંફ. પિવાડતો. વિચાય.
સાચવણ. ચાંદની. ડોંધ્યાં. સટકી. રિસાળ. મુદ્દલ.
ભાઇભાંડું. ઢોંગ. પાટલુન. હિંમત. છટ્ટી. નિર્ધાર.
યત્ન. ચગદાઇ. કિટલો. ચક્કર. ધૂમી. રહ્યો. ઉઠા-
ડ્યો. ભૂલથાપ. દઢ. છટ્ટી. અધું. સ્વાદે. કુટુંબ.
ધાન્ય. અંગેઠી. ઘોતલી. દોડ્યો. ફૂટેલું. પસ્તાયો.

સુરત શહેર તથા ચોર્વાસી તાલુકાનો ભૂ. શિ. અદી આના. [૩૭

ઢીંગતી. ઝૂટવી. જેઠાણ. સહીઅરો. વિવાહ.
કદા. કલેશ. દર્પણ. કોશલ્યા. ગણકાર્યું. દશરથ.
બ્રાહ્મણ. વિદ્યાર્થી. મૂર્ખ. ધણિઆણી. ઇશ્વર.
લોહિઆણું. ભાંગીતૂટી. પસ્તાઇ. સ્ટેશન. સદેશો.
સોંપ્યું. દુઃખ. હુંકાણું. ઝોકવણ. સિસોટી. મિનિટ.
હીંચકા. દેરડું. હિંચોળો. લીમણું. ઓદો. રૈયત.
નીમણુક. પૂછ્યું. તીલગીરી. ઢેકાઢળીઆ. ચોકખું.
ગુમાવ્યું. શિખામણ. નિહાળ્યું. ખૂબસૂરત. ભૂખ્યો.
શીંગડું. ખડખડાટ. ગભરાટ. ભટ્ટી. પિએર. તીર્થ.
ઉદ્દેશીંગ. ઓર્ચીતી. લશ્કર. તડંગધુમ. દુશ્મન.
ગુસ્સો. હંમેશાં. ધૂળતો. સ્ત્રી. અંગુડીઆં ઘોખણ.
મહિમા. સિંધુ. સંજિતો. મિનિઆમણી. સ્હોય. વન-
સ્પતિ. પક્ષવ. તાળિયેરી. વિશેષ. શિખંડ. પશ્ચિમ.
દક્ષિણ. વસ્તુ. રલેટ. વિન્યા. મુકુંદ. પુટપટી.
મંચ પગથીયે. ટેમત. ખુરસી. નિયાણ. ઇશાન.
અધિકારી. બહોમસ્ત. ઢેટ. તજાટી. માસ્તર. ટપાલી.
ગેરહાજર. હાકતર. ઘોંઘાટ. ટિકિટ. મિનિટ. નિર્દય.
જંતુ. છિદ્રો. તાંબાકુંડી. કથરોટ. સિક્કા. ટંકશાળ.
ધાતુ. મેળવણી. શિરોઇ. ચળકાટ. પાંદડી. સુખંધ.

૩૮] પાંચમા ધોરણનો “મુખગણિત શિક્ષક” ત્રણ આના.

ધુપેલ. ઉપલાણ. સાદડી. ગુરુઝો. સળંગ. ઢેબરાં.
અથાણું, કૌવતવાણું. આજસુ. હળપુણી. ધુસરી.
અન્ન. સંતોષ, લડું. ઉત્તર. ઉત્તમ. ઢાંકણું. અગિ-
આર. શિઆળવાં. તત્કાળ. ધુણી. રક્ષણ. હુન્નર.
ઉઘોગી. લિંબતું. તણખણું. નીમકહલાલ. પ્રીતિ.
ટટ્ટીઓ. કુઠાવે. અડીઅન્ન. કઘાગરં. કાંડું. પેદું.
ઢીંચણ. ઇંદ્રિયો. ધબાકો. જ્ઞાન. સાક્ષી. જાંબુડો.
કત્યાઈ. ધૂજો. ફલાનલ. દોશીવાણીઆ. ઢાંકણ.
લીંગડાં.

ત્રીજા ધોરણ માટે

“ડિક્ટેશન શિક્ષક” ભાગ ૩. ત્રણ આના.

“મુખગણિત શિક્ષક” ભાગ ૪. બે આના.

ગુજરાતની સામાન્ય ભૂગોળની

 પ્રશ્નોત્તરમાળા અઢી આના.

સુરત જિલ્લાનો ભૂગોળ શિક્ષક અઢી આના.

સુરત જિલ્લાનો નકશો ચાર આના.

કર્તા-છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

શાહપોર-સુરત.

બીજા ધોરણનો “મુખગણિત શિક્ષક” પોષ્ટા બે આના. [૩૬

છગનલાલ મેતીરામ શાહ કૃત.

✽ શીખવા શીખવવાનાં સર્વોપયોગી

લોકપ્રિય સરવ્ર સસ્તાં પુસ્તકો ✽

ભલે ખરીદો નહિ. ~~જાણ~~ પણ એકવાર જુઓ.

❧ બાળવર્ગથી પાંચમા ધોરણ સુધીના. ❧

 “મુખગણિત શિક્ષક”

✽ બાળપોથીથી પાંચમી સુધીના. ✽

“રિકટેશન શિક્ષક”

✽ બીજા ધોરણ માટે ગણિતના પાયા રૂપ ✽

 અંકગણિતનાં મનોયત્ન.

✽ ભાગ ૧ જેમાં:—૧૨૦૦ દાખલા છે. ✽

તદન સુધારેલી વધારેલી નવી આવૃત્તિનો

સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાનો

ભૂગોળ શિક્ષક અઢી આના.

અઘાપિ બહાર ન પડેલી એવી

ગુજરાતની સામાન્ય ભૂગોળની

પ્રશ્નોત્તરમાળા અઢી આના.

કર્તા:—છગનલાલ મેતીરામ શાહ.

શાહપોર-સુરત.

“ડિક્ટેશન શિક્ષક” માટે

અભિપ્રાય.

રા. સા. ગણપતરામ અનુપરામ ત્રવાડી.
રાજકોટ મેલ ટ્રેનિંગ કોલેજના

માનિ પ્રિન્સિપાલ સાહેબ.

તા. ૨૮-૬-૧૯૧૭ના પત્રમાં લખે છે કે:—

“સલામ—તમારા તરફથી અવલોકનારો” “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ભાગ ૧. ૨. નામનાં બે નાનાં પત્ર ઉપયોગી પુસ્તકો મળ્યાં. તે બેતાં જણાય છે કે તમારો આ શ્રમ બાળકો, શિક્ષકો અને કેટલોક દરજ્જે લેખકોને પણ અત્યંત ઉપયોગી થઈ પડશે. આ પુસ્તકોનો ઉપયોગ કરવાથી બાળકોને ગણી ચોઢી મહેનતે બેઠકથી સારું અને ચોકસ જ્ઞાન થશે. તમેએ વાંચનમાળામાં ઘણાખરા મુશ્કેલીવાળા શબ્દો તારવ્યા છે, અને તેને વિવિધ રીતે ગોઠવી શિખનાર શિખવનાર ઉભયને સરળતા કરી આપી છે.

વળી સારા કાગળ, મોટા ટાઈપ અને શબ્દોના છુટાપણાને લીધે એ પુસ્તકો આંખને આકર્ષક થાય તેવાં છે.

એકંદરે મારા ધારવા પ્રમાણે તમારાં પુસ્તકો શ્રતુલેખના શિક્ષણમાં મદદગાર થઈ પડશે, તેથી કેળવણીની દ્રષ્ટિએ બેતાં તેને ટેકસ્ટ બુક્સ તરીકે સ્વીકારી શકાય તેવાં છે એજ.”

ગેરંદી ! ગેરંદી !! ગેરંદી !!!

નીચેનાં પુસ્તકોનો ઉપયોગ કરવાથી

આપોઆપ ભુદ્ધિ ખીલવવાની સાથે

પરીક્ષામાં નાપાસ થવાની ધાસ્તી રહેશેજ નહિ.

ભલે ખરીદશે નહિ, પણ જોજો તો ખરા; જોવાથી લાભ થશે.

બાળપોથીથી પાંચમી સુધીનાં } 'ડિક્ટેશન શિક્ષક'
કન્યાવાંચનમાળા પુસ્તક લાનો

બાળવર્ગથી પાંચમા ધોરણ સુધીનાં } મુખ્યગણિત શિક્ષક

ગુજરાતની સાઠ ભૂગોળની
મુખ્ય ઇલાકાની ભૂગોળની } "પ્રશ્નોત્તર માળા"
હિંદુસ્તાનની સાઠભૂગોળની

બીજા ધોરણ માટે } અંગગણિતનાં મનોચત્ર

મુંદરજી કૃત નવી પહેલીના અર્થ બે આના.

સુરત જિલ્લાનો
ચાર્યાસી તાલુકાનો } 'ભૂગોળ શિક્ષક'
સુરત શહેરનો

કર્તા-છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

"મુખ્યગણિત શિક્ષક" વગેરેના કર્તા શાહપોર-સુરત.

